

til Brændevinsboden for ved Glasset at fremkalde et Øjeblik kunstig Livsglæde; de unge Damer, der i Skumringen satte sig til Klaveret for ved Hjælp at Toner at fremtrylle Maaneskinsstemninger, Bølgebrus og Lærketriller inden fire Vægge; alle de Mennesker, der stormede ind i Teatrenes forpastede Luft for at le sig glade eller fælde Taarer over nogle betalte Gøglere, der mellem malede Lærreder fremhyklede menneskelige Sorger og Lidenskaber; „Kunstelskeren“, der bedst nød Synet af den oprørte Sø eller den blomstrende Eng, naar han havde den hængende i Glas og Ramme paa sin Væg . . . var alle disse ikke ganske som Prinsessen, der foretrak den farvede Fjer for den levende, duftende Rose?

„Og dog“ — fortsatte han — „dette er endda kun den mindre væsentlige, den ydre Side af Sagen. Ser vi dybere i de moderne Forhold, søger vi det indre Liv bag denne grimme Maske . . . hvad ser vi da? Vi ser Menneskeheden delt ved en uhyre Kløft, der skiller — ikke de gode fra de onde, Guds Børn fra Syndens Trælle, — nej, men de rige fra de fattige, de nydende fra de ydende og lidende. Paa den ene Side møder vi den store Hob i Arbejde og Armod; paa den anden Side en udvalgt Kres i Lediggang og Overflod. Hist raader Kulde, Mørke og Vankundighed; her Lys, Pragt og aandelig Overmættelse. Saaledes har vore Dages Kultur gennemført Kristi Lov om Broderskabet mellem Menneskene! Saaledes har den opfyldt det store Bud om Kærligheden til Næsten! Og jo højere Kulturen stiger i et Samfund, des forfærdeligere breder Kløften sig, des frygteligere raaber Jammeren hist, des frækkere tumler Letfærdigheden sig her . . . indtil vi i de store Millionbyer, de saakaldte Kulturcentre, ser det hele Samfund i vild moralsk Oplosningstilstand og hører Stemmerne fra bægge Sider smelte sammen til et enkelt, enstonigt Raab: den døendes Skrig efter Luft!“

Han havde hurtigt talt sig varm. Han mærkede